

ASAF GAVRON

Osada na pahorku

Z hebrejštiny přeložila
Magdaléna Křížová

Pistorius & Olšanská
Příbram 2017

Tato kniha vyšla s laskavým přispěním
Ministerstva kultury ČR,
Nadace Český literární fond
a Velvyslanectví Státu Izrael.

Copyright © 2014 by Assaf Gavron
Translation © Magdaléna Křížová, 2017

ISBN 978-80-87855-81-2

Věnováno Hile, Gali a Maje

Prolog

Pole

Na počátku byla pole. Tenkrát ještě bydlel Otniel Asis v osadě Maale Chermeš a jen tak pro vlastní potěchu choval na dvorku před domkem kozu a pěstoval si na záhonku rukolu a třešňová rajčata. Kozu pořídil dětem, rukolu a rajčátka vysel pro svou ženu Ráchel, aby měla čerstvé do salátu. I viděl Otniel, že je to dobré, a protože ho zaměstnání účetního omrzelo, vyhlédl si pozemek patřící ještě k území osady, kde chtěl zkusit pěstovat zeleninu ve velkém. Jenomže jeho políčko sousedilo s vinohradem jiného osadníka, který ze zdejší révy vyráběl butikové víno a dodával ho na stoly telavivské restaurace Zlaté jablko a do dalších luxusních podniků – dokonce tvrdil, že má mezi odběrateli i pár sklípků v údolí francouzské řeky Dordogne a několik restaurací v Paříži. Vinař nad Otnielovými plány ohrnul nos a prohlásil, že má od obecního úřadu povolení vysadit právě na tomhle svahu novou vinici – zdejší prst, chladné podnebí v zimě a vlhké letní noci mají totiž mimořádně příznivý vliv na kvalitu hroznů a jedinečný terroir dodává vínu kulaté tělo a květinový buket.

Otniel tedy ustoupil a dál vyrážel na toulky po okolí, protože hluboce miloval krajinu země izraelské, stejně jako miloval samotu, modlitbu a chůzi. Poněvadž dal sbohem práci účetního, mohl si dovolit chodit zarostlý vousem a oblékat se už jen do zemědělských montérek. Šplhal roklinami podél bystrin a vykračoval si po vrcholcích pahorků, až jednoho dne dospěl na ladem ležící, nepřilíš kamenitý pahorek, kam nezasahoval olivový háj rolníků ze sousední arabské vesnice Harmiš. I pravil Otniel v srdci svém: „Zde se budou rozkládat má pole.“

A začal experimentovat s nejrůznějšími plodinami: vysadil okurky a rajčata, petržel a koriandr, cukety a baklažány, ředkvičky a hlávkový salát. Jenže rostliny sklápěly hlavu pod žárem slunečních paprsků, před zimními mrazíky oněměly úžasem a padaly hromadně za obět myším a želvám. Nakonec Otniel zakotvil u pěstování chřestu na venkovních záhonech a žampionů ve skleníku a samozřejmě se dál staral i o pár záhonků rukoly a cherry rajčátek, která jeho žena Ráchel a dcery Gitit a Dvora s oblibou zobaly místo slunečnicových semínek.

Mezitím zažádal oblastní radu o koncesi pro zemědělské podnikání na vybraném pozemku a také o souhlas umístit na pozemku přepravní

kontejner, který hodlal využívat jako skladiště a současně i jako kancelář. Vojenská správa je sice u podobných projektů vázána povinností vyčkat na schválení celostátních úřadů, výjimku však představují případy spadající pod legislativu z období britského mandátu, takže Otniel Asis prohlásil: „Jistěže z období mandátu, jak je libo, bratři Židé,“ a povolení bez průtahů získal, aniž se o tom celostátní úřady dozvěděly.

Přestěhoval na pahorek kozu a vzal si půjčku, aby mohl pořídit dalších pět kousků. Pravidelně je dojil a jejich lahodné mléko nosil v bandaskách domů, kde z něj s pomocí Ráchel zkoušel tlouct máslo a vyrábět sýr. Otnielovi se v zasnění zachvělo chřípí, když si představil, jak si tu časem postaví malou, ale moderně vybavenou rodinnou mlékárnu, a i tu révu si tady vysadí a začne vyrábět víno nesrovnatelně lepší než soused s celým tím svým údolím Dordogne, jen ať pukne závistí!

Oddělení Světové sionistické organizace pro osidlování Izraele mu dalo podepsat smlouvu na připojení k dvacetikilowattovému generátoru a Otniel zažádal o stavební povolení pro strážní budku, protože Arabové z nedaleké vesnice Harmiš mu chodili krást z pole zeleninu. Otniel pak ještě několikrát hlídal pozemek sám, vyzbrojený vlastní pistolí značky Desert Eagle Mark VII. Většinu času ale přístřešek zel prázdnotou, protože o úrodu přišel Otniel jen jednou, načež s pár dalšími osadníky vyrazil do vesnice, kde ztropil povyk a střílel do vzduchu, aby si to příště vesničané raději dvakrát rozmysleli, než se vydají zase pytlčit.

Jedním z těch osadníků byl i Uzi Šimoni, zavalitý Žid s mohutným plnovousem, muž hluboce oddaný myšlence velkého Izraele a Otnielův spolužák z jeruzalémské ješivy u Merkaz ha-Rav, kde se soustřeďovala středoškolská mládež nábožensko-sionistického proudu – Otniel tam studoval až do chvíle, kdy se rozhodl opustit běžnou životní dráhu zbožného mládence a dobrovolně narukoval do elitního bojového oddílu izraelské armády. Šimoni promlouval Otnielovi do duše a přesvědčoval ho, aby na tom místě založil novou osadu. Otniel se té myšlence zprvu bránil, od úřadů totiž dostal povolení jen k zemědělskému podnikání a k postavení strážní budky.

„S tím si nedělej hlavu,“ pravil Šimoni.

„Ale kde chceš sehnat peníze na domy, stavbu a transport materiálu?“ zapochyboval Otniel.

„Jistý dobrý Žid z Miami chce přispět na bohu libou věc,“ opáčil Šimoni.

Krátce předtím dospěl Otniel k rozhodnutí, že si v Maale Chermeš namísto provizorního bydlení v karavanu postaví zděný dům, jenomže narazil na odpor závistivého souseda, na zkorumpovaného advokáta realitní kanceláře a na houšť byrokratických předpisů, takže se celá záležitost neúnosně vlekla. Nakonec řekl své ženě Ráchel: „Ať se jdou všichni vycpat.“ Už měl po krk úmorného zápolení s úředním šimlem, omrzela ho ospalá maloměstácká atmosféra osady Maale Chermeš a také už ho nebavilo chodit každý den na pole pěšky, dva kilometry tam a dva nazpátek. Zamíloval si ten pahorek vystavený čerstvým poryvvům větru i výhled na majestátní biblickou krajinu rozkládající se vůkol a zastesklo se mu po časech bohatýrského mládí: po dobrodružných výpravách do Hebronu a do Kirjat Arba, po návštěvách sinajské osady Jamit před jejím dramatickým vyklizením, po šabatech strávených v osadách sužovaných arabským terorem za první intifády, po bouřlivých demonstracích proti dohodám z Oslo, kde je ztloukly policejní obušky a páčila do nich vodní děla. Nakonec se rozhodl dát na Šimoniho naléhání a Šimoni odkudsi sehnal dva karavany o ploše dvaadvacet metrů čtverečních. Jeden z nich Otniel s pomocí šikovného svářeče propojil s přepravním kontejnerem, který mu sloužil jako skladiště a kancelář, a se strážní budkou a přestěhoval se tam i s manželkou a dětmi, zatímco Šimoni se s rodinou usadil v druhém karavanu. Pak se oba vypravili do Jeruzaléma na příslušný úřad, kde si nechali zaregistrovat sdružení s názvem Zemědělské družstvo Chermeš.

Poté přišla na řadu úprava přístupové cesty. Giora, brigádní velitel oblasti a Otnielův kamarád z dob společného působení v elitní výsadkářské jednotce, později tvrdil, že výstavbu nové komunikace nezaznamenal. Cesta z Maale Chermeš II, klesající prudce do vádí a poté stoupající na vrchol pahorku, prý nebyla z hlavní silnice vidět. To však Giorovi nebránilo zavolat známému z ministerstva veřejné infrastruktury a zakrátko

nechal odbor silniční správy umístit podél prašné cesty svodidla s ohledem na smrtelně nebezpečný charakter úseku, který šplhal strmě vzhůru nad hlubokým srázem.

Podle líčení brigádního velitele byl vývoj událostí následující: jedné zimní noci obdržel vysílačkou zprávu, že se na pozemku Asisova zemědělského družstva objevilo pět nových prefabrikovaných obytných buněk o ploše čtyřiadvaceti metrů čtverečních. Rozjel se tam obhlédnout situaci a na místě spatřil několik nákladních aut a karavanů. Podle vlastní výpovědi se mu však nepodařilo projet velitelským vozem až do cíle, protože mu cestu zahradili osadníci. Krátce nato se dostavil i předseda oblastní rady, došlo na slovní potyčky a vzápětí se sesypaly nadávky i na hlavu samotného brigádního velitele, který se spojil s civilní správou a dotázal se na další postup. Bylo mu řečeno, že obytné stavby nemají patřičné povolení, současně ale nebylo schváleno ani jejich odklizení. Vojáci proto jen naložili osadníky na armádní džípy, odvezli je pryč a v hlášení uvedli, že nelegální osada byla vyklizena. Druhý den ráno se osadníci vrátili a velitel brigády se věnoval naléhavějším záležitostem.

A tak byl pahorek obsazen a vyrostla na něm osada.

* * *

Zmíněných pět obytných buněk zapůjčil k pronájmu státní podnik Amidar s posvěcením ministerstva bytové výstavby, které jim díky kontaktům na ministerstvu zařídil předseda oblastní rady. Zima byla deštivá a chladná, přesto osadníky sužovali komáři. Chatrné provizorní příbytky osadníci opatřili dřevěnými dveřmi, do oken vsadili síť proti hmyzu, bagrem urovnali přístupové cesty, pěšiny vysypali štěrkem a v jednom z karavanů zřídili synagogu (starší vybavení včetně zavalého svatostánku se schránou na Tóru věnovala jeruzalémská synagoga, která modernizovala vnitřní zařízení a inventář, a samotné svitky Tóry přinesl neznámo odkud jeden z osadníků). V noci se po celodenní dřině střídali na hlídkách, obávali se totiž Arabů z blízké vesnice, kteří sledovali jejich počínání s podmračenou nedůvěrou. Tekoucí voda ani pravidelné dodávky elektřiny nebyly k dispozici, a tak museli osadníci

vzít zavděk zrezivělou, prosakující mobilní cisternou a svítit si petrolejkami. Z hor se k nim čas od času připlížila hyena a s radostí jim kradla jídlo a oblečení. Častými návštěvníky byly i krysy a damani skalní.

Během prvních týdnů opustily osadu dvě rodiny. Asisovi a Šimoniovi však vytrvali a třetím, kdo přežil první zimu, byl Chilik Jisraeli, student politologie, kterému táhlo na třicítku a jehož vyzáblou tvář zdobil knír a brýle s tenkými obroučkami. Chilik vyrůstal v Maale Chermeš, tamní usedlý maloměstský život ho ale omrzela a zatoužil po něčem dobrodružnějším, čím by naplnil ideál pionýrského osidlování země zaslíbené, a tak se s manželkou a dvěma dětmi nastěhoval do jednoho z karavanů. Ovšem jak se říká, kde jsou dva Židé, tam jsou tři názory – a kde jsou Židé tři, běda jen pomyslet. Chilik se Šimoniho zeptal, jak to vlastně dopadlo se slíbeným peněžitým darem od bohatého mecenáše z Miami, protože Šimoni sice zjevně investoval peníze do výstavby, nebylo však jasné, kdo dostává kolik a na co. Uzi Šimoni si Otnielovi dotčeně postěžoval, že „ten klučina je tu na moje pozvání, ale má tu drzost mě vyslyšet“. Otniel přikyvoval, ale když to později doma vyprávěl Ráchel, uvědomil si, že otázky toho klučiny jsou zřejmě namístě. A tak zašel za Šimonim a pokusil se z něj vypáčit kloudnou odpověď. Jak velký rozpočet mají vlastně k dispozici? Nešlo by z těch peněz pořídit silnější generátor? Anebo obehnat osadu bezpečnostním plotem? Zavést noční osvětlení? Šimoni jen zabručel, že se „o všechno postará“ a Otniel „může být klidný“. Otnielův klid byl ten tam.

Jednoho dne Šimoni vykroukl z auta a zavolaal na Otniela a Chilika, že má dvě nové rodiny, které se nastěhují do prázdných karavanů. Překvapený Chilik se zeptal: „A co je to za rodiny? Kdo rozhodl, že je tady chceme, a podle jakých kritérií?“ Šimoni ho probodl pohledem, pohládl si hustý plnovous a řekl: „Chlapče, ještě chvíli mě budeš obtěžovat podobnými otázkami a můžeš si balit kufry.“

Od té chvíle byli Otniel a Chilik na jedné lodi. Když se pokusili přijít věcem na kloub, zjistili, že se nad finančním darem z Miami vznášá nemálo otazníků, a zmocnilo se jich podezření, že se Uzi při správě družstevní pokladny dopouští nekalých praktik. Otniel zuřil. Nebylo by to zdaleka poprvé, co se za svůj život setkal s korupcí, ale zpronevěřit

peníze určené na osídlování země zaslíbené? To překračuje všechny meze. Místo přímé konfrontace zvolil cestu zákulisního zatahání za nitky. Šimoni sice znal pár lidí na významných pozicích, ale Otniel měl v komunální politice také dost kontaktů a dobré vztahy pěstoval i s předsedou oblastní rady a s tajemníkem obecního úřadu v Maale Chermeš. Postupem času se mu podařilo Šimoniho odstříhnout od všech důležitých kruhů.

Jednoho rána se Otniel ve svém starém Renaultu Express vracel domů. Na silnici před vjezdem do osady se rozvaloval Šimoniho pes a drbal se za uchem.

„Ale ne! Proč? Copak to nevinné zvíře za něco může?“ křičel Šimoni, který vyběhl s ostatními před karavan, když uslyšel srdceryvné kňučení psa v posledním tažení.

„Vlítl mi přímo pod kola, neubrzdl jsem to,“ bránil se Otniel, který se pořád ještě nevzpamatoval z toho, co udělal.

„Nelži! Přejel jsi ho schválně! Nic ti neprovedl!“ Dvě malé Uziho dcerky propukly v hlasité vzlyky. Uzi jim věnoval zdrcený pohled a pak se obrátil zpátky k Otnielovi. Z očí mu sršel hněv. „Nikdy bych nevěřil, že dojdeš až tak daleko, Otnieli. To se nezastavíš před ničím?“

Počáteční Otnielův šok postupně vystřídala zlost, která narůstala, čím víc ho Šimoni obviňoval. Nakonec se mu zahleděl zpříma do očí a zeptal se: „Jak je to s tím hospodařením družstva, Uzi? Kam tečou peníze ze společné pokladny?“ Šimoni mu pohled opětoval, ale neřekl ani slovo. Jen vytáhl pistoli, nabil ji a jediným výstřelem ukončil psí trápení. „Jdeme,“ zavelel rodně, otočil se a zamířil domů. Nazítří se sbalil a pahorek v Samaří nadobro opustil. Ještě si stihl uplivnout a prohlásit, že Otniel a Chilik jsou „zlotřilejší než Kórach“.

A tak zůstaly na pahorku už jen dvě rodiny, které spojovala hluboká láska k zemi izraelské a také názor na povahu a způsob správy osady, avšak zoufale jim scházely finanční prostředky. Postupem času se však karta obrátila a usmálo se na ně štěstí. Tak jako má každý Izraelec, ať se usadí kdekoli, nárok na ozbrojenou ochranu a kolem jeho domova je vytyčena bezpečnostní zóna, kde se nesmí pohybovat žádní Arabové,

i tentokrát se po nějakém čase objevila armáda, aby chránila rodiny Asisových a Jisraeliových a tři prázdné karavany. A s armádou přišla i strážní budka, vodojem a generátor nesrovnatelně výkonnější, než byl ten malý, který jim předtím poskytla Židovská agentura. Otniel se obrátil na svého dobrého známého, brigádního velitele Gioru, a poprosil ho, jestli by pro něj ze starého kamarádství něco udělal – osadníkům by velice ulehčilo život, kdyby se mohli na generátor napojit a brát vodu z vodojemu. Giora na něj mrkl a pokývl: „Jasná věc, máš to mít.“

Oddělení Světové sionistické organizace pro osidlování Izraele se myšlenka zemědělského družstva zamlouvala – kdo by také mohl něco namítat proti chřestu, žampionům a vynikajícímu kozímu sýru a vůbec proti pionýrskému nadšení jako za starých časů? Úředníci z oddělení pro osidlování Izraele zpětně schválili rozšíření osady Maale Chermeš a Otnielův statek přičlenili do dohody o legalizaci nových sídel na Západním břehu, kde napříště figuroval pod názvem „Kozí farma Chermeš – jih“. Výměnou za to požadovali pouze vyklizení jednoho z karavanů, na což nakonec nedošlo, protože se do něj nastěhovala nová rodina, byť i ta po několika týdnech zase odešla.

A tak mohl státní podnik Amidar dodat osadníkům nové obytné buňky.

Což zase umožnilo izraelské poště otevřít nové výdejní místo.

Načež mohlo ministerstvo pro veřejnou infrastrukturu vydat pokyn odboru silniční správy, aby v době, kdy se v oblasti nepohybují inspektoři civilní správy, zajistil vyasfaltování alespoň části přístupové komunikace.

A ministerstvo zemědělství mohlo zapsat Otniela do evidence zemědělců a umožnit mu odběr vody k zavlažování za sníženou cenu.

A náměstek ministra financí pro rozpočet mohl dát bance Tfachot zelenou k poskytování hypoték na bytové jednotky v lokalitě, což s sebou automaticky neslo souhlas ministerstva bytové výstavby k vybudování infrastruktury, a bezpečnostní zóna bez Arabů tak mohla být opět rozšířena.

A organizace Amana, napojená na radikální osadnické hnutí Guš Emunim, mohla vstoupit do hry a chopit se iniciativy při určování kritérií pro zemědělské využití půdy.

Jednoho dne dokonce osada obdržela darem kombajn od německé křesťanské organizace, podporující myšlenku velkého Izraele.

Letecké snímky lokality, pořízené jistou levicovou nevládní organizací, vedly k řadě telefonátů z ministerstva obrany, ministerstva vnitra, ministerstva bytové výstavby a dokonce i ze samotného úřadu vlády. Kdo rozhodl o založení nové osady? Komu patří to území a o jaký typ vlastnictví se jedná? Jsou to pozemky ve státním vlastnictví, pozemky, na něž stát vznáší vlastnický nárok, nebo pozemky, jejichž status je předmětem přezkumu? Jde o soukromý pozemek,ylvlastněný z bezpečnostních důvodů, popřípadě o pozemek řádně odkoupený od palestinského majitele, či naopak je to soukromý palestinský pozemek, který řádně odkoupen nebyl? A pokud by skutečně šlo o soukromý pozemek v palestinském vlastnictví, jedná se o zemědělskou půdu, či nikoli? Je ten pozemek veden v katastrálních záznamech, existují o něm úřední záznamy z dob britského mandátu? A kdo vydal povolení, aby na něm vznikla nová osada? Byly dodrženy všechny předepsané úřední postupy, byl projekt nejprve předložen ke schválení příslušným orgánům, pod něž spadá územní plánování? A pakliže ano, získal všechna potřebná povolení? Čí jurisdikci nová osada podléhá? A co na to říká rozpočtový dozor? Jakého názoru je v této věci správce veřejného majetku? Co k tomu může říci koordinátor vládních aktivit na Západním břehu? A co si o věci myslí brigádní velitelé? Probíral to někdo se středoizraelským velitelstvím?

Otázky, samé otázky!

Všem se dostalo zdvořilého vysvětlení, že ona údajná „nová osada“ je ve skutečnosti pouhý zemědělský statek, spadající ne-li celý, tak z rozhodující části pod jurisdikci osady Maale Chermeš; v podstatě se jedná o rozšíření už existující osady, k čemuž není zapotřebí svolení celostátních úřadů jako při založení osady nové, není tedy důvod k obavám. Nakonec kolem čeho se strhl takový humbuk? Otniel Asis chtěl všehovšudy jen pěstovat žampiony, chřest a rukolu, aby si je tihleti salonní telavivští levičáci mohli nakrájet do salátu anebo si je dát k večeři podušené v páře jako přílohu k lososu – prosím vás, s tímhle nám dejte svátek. Přesto byla nová osada zmíněna ve výroční zprávě mírového hnutí Šalom achšav

a objevila se i na interaktivní mapě zpravodajského serveru *Ha-arec*. Inspektorát civilní správy následně zakročil a vydal příkaz zastavit veškeré práce na výstavbě bytových jednotek.

Výsledkem byla záplava telefonátů od nových zájemců, kteří se o osadě dozvěděli a chtěli se ke zdejší komunitě připojit.

A vzápětí i povolení vydané náměstkem ministra obrany pro záležitosti osad, aby byly na místo dopraveny další dvě prefabrikované obytné buňky státního podniku Amidar.

Následoval finanční příspěvek od odboru pro rozvoj venkovských samospráv ministerstva bytové výstavby.

A schválení rozpočtových prostředků od oblastní rady.

A do osady se stěhovaly další rodiny, bezdětné páry i mladí jednotlivci – jedni proto, že milovali izraelskou zem, druzí proto, že chtěli žít v lůně přírody a stranou hlučné civilizace, a další přilákala vidina nízkých životních nákladů. Všechno probíhalo naprosto transparentně – záznamy ze schůzí, kde se rozhodovalo o rozdělení parcel, byly vyvěšeny na informační tabuli před synagogou všem na očích –, avšak žádné oficiální vyhlášení nezaznělo. Čas od času se vynořily zvěsti o chystaném vyklizení osady anebo zahrozil prstem některý úřad, avšak na pahorku dál přicházely na svět děti, vládlo zde pionýrské nadšení a osada Maale Chermes III se utěšeně rozrůstala.

Tři přišli o polednách

...o čtyři roky později

Konvoj

Pahorek. Světla vyprahlá zem, tichá a téměř pustá: okrová žlut, posetá tečkami skalisek a osamocených olivovníků, tu a tam záplaty svěžích podušek zeleně, která tu vyrašila po dešti. Úbočí protínala uzounká hrboilatá asfaltka, široká právě pro jeden vůz. Obytná buňka ukotvená na korbě nákladního auta zvolna stoupala a klesala po klikaticí se cestě. Za ní netrpělivě popojížděl žlutý palestinský taxík se zelenou poznávací značkou. Hned za taxíkem se kodrcala staříčka zaprášená dodávka značky Renault Express, jejíž zadní sklo zdobily nálepky hlásající „Golanská brigáda se k vyhánění Židů nepropůjčí!“, „Hebron navěky náš“ a „Zločinci z Oslo patří před soud“. Za volantem seděl Otniel Asis, jehož tvář rámoval mohutný plnovous, na hlavě měl posazenou širokou kipu a zaprášený byl stejně jako jeho automobil. Vzadu trůnil v dětské autosedačce jeho nejmladší syn, dvouletý Šuv-El, a usedavě plakal, protože mu v ostré zatáčce vyklouzl z ruky sáček s krůpkami a spadl na podlahu, kam na něj nedosáhl ani on, ani otec. Na pejezech, splývajících kolem jeho dětské tváříčky, mu ulpěly žluté drobky. Čtvrtým vozem tohoto nahodile poskládaného konvoje, který se onoho jitra utvořil na asfaltce plné výmolů uprostřed Judské pahorkatiny, byl vojenský džíp, v němž seděl velitel roty kapitán Omer Levkovič se svými vojáky.

Silnice se tu stáčela a začínala stoupat strmě vzhůru. Nákladní auto zařadilo nižší rychlost, motor zaskučel a jal se s řevem šplhat do kopce stejným tempem jako stádo koz, které mezitím lhostejně poskakovalo podél silnice. Taxikář cosi zamumlal arabsky, zatroubil a prudce vyrazil vpřed, aby v nebezpečném manévru nákladák předjel. Jakmile se však zařadil před něj, ozvala se tupá rána, zaskřípění pryže vláčené po asfaltu a řidičovo zaklení – píchla pneumatika. Taxík zastavil a zablokoval cestu vozidlům za sebou. Vystoupil z něj Jeff McKinley, jeruzalémský dopisovatel deníku *Washington Post*, toho času na cestě za vlivným ministrem izraelské vlády, který mu přislíbil rozhovor ve svém domě v jedné z osad šest kilometrů odsud. McKinley pohlédl na hodinky a setřel si krůpěje potu z čela. Večer předtím mu otec líčil, jak

ve Virginii napadl sníh, a tady se z něj už v únoru pot jen leje. Za deset minut ho má přijmout ministr ve své rezidenci. Není čas zdržovat se čekáním, až taxikář vymění kolo. Podal řidiči padesátišestkelovou bankovku a vykročil k místu o pár desítek metrů dál, které se mu jevilo příhodné k tomu, aby si mohl mávnout na projíždějící auto.

Jako by nestačilo, že je zpocený, tlačí ho čas a sotva popadá dech, což svědčilo o odstrašujícím stavu jeho fyzické kondice i naléhavě potřebě shodit pár nadbytečných kil, ke všemu spatřil na tom místě u silnice muže, který tam už stál a vyhlížel ochotného řidiče či volný taxík. Na sobě měl drahý oblek, paže složené na prsou a u nohou mu stál velký kufr. V širokém úsměvu odhalil McKinleymu svůj bělostný chrup a promluvil na něj v hebrejštině, z níž ovšem McKinley nerozuměl ani slovo.

Ještě než McKinley došel na místo vhodné ke stopování, kamion s karavanem na korbě objel stojící taxík, poté následoval jeho příkladu zaprášený renault a nakonec i vojenský džíp. Renault zablikal a sjel ke krajnici.

„Zdravím vás, bratři Židé!“ zvolal od volantu Otniel Asis.

„Kam byste nás mohl hodit?“ zeptal se řidiče muž s kufrem.

„Do Maale Chermeš III,“ odpověděl Otniel Asis, pohledem si přeměřil tmavomodré elegantní sako a poté pohlédl stopaři do očí, v nichž spatřil unavený výraz.

„No tak to je paráda,“ zahalekal stopař a zvedl z rozpáleného asfaltu těžký kufr.

„Jen kdybyste byl tak laskav, milý příteli,“ oslovil ho řidič za volantem, „a podal klukovi ty křupky, co mu spadly na zem.“

Pak se Otniel obrátil na Američana. „A co vy, mladý muži?“ otázal se.

„Can you get me anywhere near Yeshua, where minister Kaufmann lives?“ zeptal se McKinley.

„What?“ opáčil Otniel.

„Settlement?“ zkusil to McKinley jednodušeji, když se ukázalo, že ani zopakování původní otázky nepomůže.

„Settlement, settlement, yes!“ odvětil Otniel s úsměvem. „Please, please!“

McKinley se ovšem ve zdejších končinách nevyznal a uniklo mu, že se na okolních pahorcích rozkládá jak osada Maale Chermeš a její dvě odnože s čísly II a III, tak i o něco dál Givat Ester a až za ní její dceřině osady Sde Gavriel a Ješua, kde bydlí pan ministr. A tak se nic netuše vmáčkł na zadní sedadlo vedle chlapečka.

Konvoj odbočil na vedlejší silnici – karavan na korbě nákladáku, velitel roty se svou skvadrou v džípu, zaprášená dodávka a v ní osadník s dítětem a dvěma stopaři, Američanem a Izraelcem. Tahle asfaltka byla ještě užší a příkřejší než ta předchozí, a tak dvěma menším autům opět nezbývalo než šinout se vzhůru šnečím tempem, které určoval veliký kamion v čele. Šedozelené oči kapitána Omera Levkoviče se upíraly k zadní části karavanu a prozrazovaly jistou obavu, že mobilní příbytek sklouzne z korby a zřítí se přímo na auta jedoucí za ním. Mrkl na hodinky a pak sklouzl pohledem ke zpětnému zrcátku.

„Človče, vy jste mi nějaký povědomý. Neznáme se my dva odněkud?“ obrátil se Otniel na stopaře vládnoucího hebrejštinou. Muž se dlouze zahleděl na řidičovu mohutnou hlavu se širokou kipou posazenou na temeni.

„Nevím... Tam u vás bydlí můj brácha. Ale vypadáme každě jinak,“ odpověděl.

Otniel znovu pohlédl na černovlasého pasažéra a pak obrátil zrak zpátky k silnici před sebou. „Gabi Kupper,“ zkusil mu stopař pomoci. „Znáte?“

Řidič svažtil čelo.

„Nikdo takový u nás není. Máme tam jednoho Gabriela. Gabriel Nechuštan. Svatý muž, hotový anděl. Dělá u mě na farmě.“

„Nechuštan?“ zopakoval Roni Kupper. Teď svažtil čelo zase on.

Americký novinář pohlédl nervózně na hodinky.

Když konvoj překonal pomalé stoupání, objevila se před ním brána do osady Maale Chermeš I. Trojice vozů vjela dovnitř, na kruhovém objezdu zabočila doprava, projela osadou s dlážděnými ulicemi a pěknými kamennými domky a minula hospodářské budovy na okraji – vinařství, koňský statek, pilu. Zamířila dál po holých stráních pahorku, až se před ní objevily karavany pobočné osady Maale Chermeš II,

za níž končila asfaltová silnice a dál vedla už jen prašná cesta, která klesala dolů do vádí a odsud zase šplhala vzhůru po protějším svahu.

„Tati, ham ham není,“ oznámil Šuv-El otci, že dojedl křupky. Kabinou řidiče se šířil nasládlý zápach.

„Copak, chlapče, nepokakal ses nám?“ zeptal se otec syna.

„No ty vole,“ zamumlal Roni Kupper. „Kde to vůbec jsme?“

Jeff McKinley cítil, jak se mu zvedá žaludek.

Kola aut zvířila žlutavý prach, který v kotoučích stoupal k jiskřivé zimní obloze, a za několika zákrutami se před nimi zjevil nejprve vodojem s hrubě načmáranou Davidovou hvězdou, hned za ním pak vojenská strážní věž a nakonec jedenáct karavanů nové osady, rozesetých kolem silnice, která se stáčela a vracela zpět k bráně. U vjezdu do osady stál na stráží voják Joni se samopalem na zádech a vítal příchozí mladistvým úsměvem, skrytý za slunečními brýlemi značky Ray-Ban.

Před návštěvníky se otevřel výhled na panensky nedotčenou krajinu: do dálky se před nimi prostírala Judská poušť v celé své nádheře, její zářivé pahorky čněly k nebi, kdesi dole u jejich úpatí se třpytilo Mrtvé moře a v dáli za ním se rýsovalo pohoří Moabu a Edomu. O něco blíže byly vidět rozeseté skvrnky vesnic a osad, opodál pak oseknutý vrcholek Herodeia a zástavba většího palestinského města, z něhož část zakrýval lem obrovité šedé betonové zdi jako dárek v balicím papíru, který nesmíte rozbalit.

Hned za vjezdem do osady stála improvizovaná velká cedule a na ní se skvěl nápis v hebrejštině a v angličtině, vyvedený poněkud dětským písmem: *Vítejte v Maale Chermeš III.*

Ceremonie

Když Renault Express dojel na místo, zeptal se Jeff McKinley anglicky, kde najde dům ministra Kaufmanna. Otniel mu gestem naznačil, ať chvílku vyčká, a křikl směrem k domovu: „Ráchel! Seber děti a pojďte, za chvíli nám to začíná!“ A pak se otočil k McKinleymu a s těžkým hebrejským přízvukem prohlásil: „You come with us – we have American guy.“

A tak Jeff McKinley následoval Otniela a Rachel Asisovy a jejich šest dětí různého věku k novému hřišti osady Maale Chermeš III, kde už bylo živo. Dorazili všichni místní, postávali tu i čestní hosté a slibovaný Američan Josh ochotně McKinleymu vysvětlil, že ministr Kaufmann bydlí v osadě Ješua přes údolí, na protější straně vádí. Je odsud vidět i jeho vila, ten dům s taškovou střechou, ukázal na ni prstem, vzdušnou čarou je to sotva kilometr, ovšem autem po silnici to vydá na pěkných pár kilometrů. McKinley pohlédl na hodinky a pochopil, jak velké už má zpoždění, vytáhl z kapsy mobil a zavolal asistentovi ministra, vyložil mu, k jakému došlo nedorozumění, a požádal o přeložení schůzky na pozdější hodinu, avšak vyslechl si zamítavou odpověď, pan ministr musí být už za hodinu v Jeruzalémě a krom toho je na nedochvilnost vysloveně alergický. McKinley se ještě jednou hluboce omluvil a zavěsil, pak zvedl oči a bloumal pohledem po shromáždění, až se překvapeně zarazil u vzrostlého muže s impozantním břichem a hustým, pečlivě vyčesaným obočím. Obrátil se k Joshovi a zeptal se: „Není tamhleto náhodou Sheldon Mamelstein?“

Dětské hřiště působilo dojmem, jako by ho sem shůry snesla ruka obrovitého božstva z Monty Pythonova létajícího cirkusu, nebo snad jako končetina zámožného a pěstěného Newyorčana, implantovaná do těla zuboženého beduínského pastevce: obdélník zeleného trávníku o velikosti basketbalového hřiště, pár důkladně promazaných dřevěných houpaček, které se pohybovaly hladce a bez sebemenšího zavržení, členitá prolézačka se skluzavkami a tři menší zvířátka na pružinách, na něž mohly děti vylézt a pohoupat se – jedno znázorňovalo mořského koníka, druhé slepici a třetí, které do zdejší scenérie zapadalo asi nejlépe, mělo podobu velblouda.

Tohle hřiště v samém středu osady Maale Chermeš III budovali dělníci už několik týdnů – zarovnávali terén, pokládali trávníkové koberce, montovali prolézačky a hrací prvky, dokonce sem umístili i odpadkové koše a připevnili vývěsní tabuli, jak se sluší a patří pro nový veřejný prostor – a právě dnes přípravy vyvrcholily slavnostním otevřením nového hřiště za účasti hlavního sponzora, pana Sheldona Mamelsteina

z New Jersey, dále poslance Knesetu a horlivého příznivce osadnického projektu Uriela Cura a několika komunálních politiků.

Do mikrofonu zafoukal studený vítr, jehož šelestění se přeneslo do dvou reproduktorů a odtud do chladného vzduchu na prostranství hřiště. Tam už postávala většina místních i přespolních, celkem asi čtyři desítky lidí. Mezi prolézačkami pobíhaly děti, dokud je rodiče nechytily do náručí a neposadili do kočárků nebo na trávník, aby si mohli v klidu vyslechnout řečníky.

„Není tomu tak dávno, sotva pět let,“ zahájil svůj proslov poslanec Uriel Cur, „kdy na tomto místě nebylo zhora nic – jen kamení, bodláčí a divá zvěř.“ Vedle něj stál na pódiu hlavní sponzor Sheldon Mamelstein s hlavou nakloněnou k Joshovi, rusovlasému mladíkovi s plnovousem, rodákovi z Brooklynu, který mu šeptem do ucha simultánně tlumočil řečníkova slova.

„Nyní, v měsíci švat roku 5769, zde stojíme a obdivně se skláníme před výsledky vaší pracovitosti a píce, před vaší příkladnou houževnatostí, před vším, co jste zde v potu tváře vlastníma rukama vybudovali, před vaší oddaností hodnotám pionýrského osidlování a nezdolnou vírou ve svatost této země, s níž jste vy, drazí obyvatelé Maale Chermeš III, vystavěli tuto osadu, jež je ozdobou a pýchou naší vlasti...“

Poslanec Cur se odmlčel, aby nabral dech. V mikrofonu hvízdaly porывy větru a nesly se ozvěnou přes pahorek. Sheldon Mamelstein zvedl hlavu a podrbal se na zátylku. Těhotné ženy a omladina přenesly váhu z jedné nohy na druhou. Děti se začaly ptát, jestli už můžou na houpačky a skluzavky. Rodiče je ujistili, že za chvíli. A kapitán Omer Levkovič si pomyslel, co to blábolí o švatu 5769? To nemůže normálně říct únor 2009?

Po poslanci Curovi proneslo pár děkovních slov ještě několik dalších funkcionářů a nakonec se za mikrofon postavil sám hlavní sponzor Sheldon Mamelstein, jehož projev Josh přetlumočil do jednoduché hebrejštiny s těžkým americkým přízvukem. Obecenstvo Mamelsteina odměnilo řídkým potleskem.

Nakonec byl Mamelstein vyzván, aby se zhostil čestného úkolu odhalení pamětní desky, která nesla jeho jméno a datum otevření hřiště. S grácií přešel hrubku v přepisu svého jména do latinky – jak bývá v Izraeli zvykem, přepsali jeho jméno jako MAMELSHTEIN – a nechal se vyfotografovat s poslancem Urielem Curem, s osadníky a několika dětmi před pamětní deskou. Tím byla oficiální ceremonie uzavřena. Děti se s jásotem vrhly na nové prolézačky. Rodiče na ně volali: „Dávej pozor! Ať nespadneš!“ Ženy se navzájem svěřovaly se strastmi a radostmi těhotenství, vyměňovaly si doporučení na dobré víno ke kiduši a sdělovaly si novinky ze školy v osadě Maale Cherměš I. Otcové klábosili o Chilikově doktorátu, o Volvu S80, v němž přijel poslanec Cur, a o tom, že Farid ze sousední arabské vesnice Harmiš nabízí výměnu hlavy motoru za poloviční cenu. Zanedlouho se volným krokem odeberou k večerní modlitbě v provizorní synagoze dole u kruhového objezdu, před nějž kdosi upevnil příslušnou dopravní značku. Poslanec Cur hovořil se Sheldonem Mamelsteinem a pokoušel se s ním domluvit schůzku. Otniel nabídl VIP hostům krátkou prohlídku osady. Poslanec pohlédl na hodinky, zamumlal „ale ne“, zastrčil si do ucha bezdrátové sluchátko a spěchal se rozloučit, několika lidem potřásl rukou, dalším zamával a nastoupil do služebního automobilu. A poté co všichni doprovodili pohledem Volvo S80, mizející v dálce, otočili se a s překvapením zjistili, že dole na svahu horského hřebene se právě za notného rámusu, křiku a opatrného manévrování snáší z korby kamionu na zem nový karavan, a v duchu se podivili, jak se tam ten kamion dostal, čím je a jak to, že se tu objevil zrovna dnes, ale než se stihli řidiče na cokoli zeptat, vyhoupl se zpátky do kabiny a odjel.

Prohlídka

Skupinu návštěvníků provedl po osadě Otniel Asis, její nejstarší a nejzasloužilejší obyvatel, ještě v pracovních botách a špinavém triku, které si od rána nestačil převléknout, a Chilik Jisraeli, který se pro tu příležitost oblékl do slušivé kostkované košile a pečlivě si ulízl vlasy. V čele